

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond]

Organul comitetului.

Sibiu, 10 Maiu n.

Sunt două săptămâni de când „*Tribuna*” din loc și-a sistat apariția, anunțând cetitorilor, că nu preste mult alt organ de publicitate are să o înlocuiască.

Cunoștem acest „*nu preste mult*”, care la noi, la Români, e de o elasticitate admirabilă. Mult chibzuim, mult ne socotim până facem ceva; și astfel și până la scoterea unui nou organ de publicitate, care va avea să țină locul „*Tribunei*”, eram din capul locului și suntem și astăzi de credința, că va curge încă multă apă pe Cîmbi.

Nu așa confrății din regat, cari încă sunt îngândurați și îngrijiți de sôrtea noastră. În imaginea lor lucrurile sunt puse deja la cale, și un tîner confrate din București anunță cu mare bucurie cetitorilor sei, că noul ziar va apărea cu ziua de 3/16 Maiu c. în Sibiu, va avea o redacțiune bine compusă, o tipografie acum de nou asortată cu caractere nouă, moderne, și cu o mașină cu motor electric pentru tipărire. Tot lucruri despre cari noi, cei mai aprôpe de isvor, nu știm și n'am auzit absolut nimica, ci știm tocmăi contrariul, că întregului personal de la „*tipografie*” i-s-a dat abdicarea, și că adunarea generală din 20 Maiu n. a societății tipografice va avea să se pronunțe asupra lichidării institutului.

Ne temem deci, că bucuria confratelui bucureștean a fost prematură, și că adevărul va fi cel prevestit de noi: va trece încă multă vreme până va pute fi scos un nou organ românesc de publicitate, cu menițiunea de a fi aceea ce a fost „*Tribuna*”, organul comitetului național român.

Să fim bine înțeleși: organul comitetului, și nu organul partidului, pentru-că organe ale partidului sunt și celelalte ziare, pe cari le avem astăzi, și cari tot așa de bine apără interesele poporului român din patria noastră, cum le-a apărât și „*Tribuna*”, câtă vreme era în viață.

Prin această voim să zicem, că partidul național român n'a rămas fără apărare ziaristică în urma apunerii „*Tribunei*”, cum n'ar rămâne nici atunci, când ar mai apune și alte ziare românești, și n'am rămâne de cât cu un singur ziar național, după cum ne-am mai aflat în asemenea situațiune și altădată în trecut.

Negreșit că e pierdere pentru noi apunerea „*Tribunei*”, și era mai bine dacă se purta de grijă, ca să nu apună; dar' odată întemplată această catastrofă, devenită inevitabilă în urma grelelor lovituri primite în timpul din urmă de la procurorii de stat, dar' în o măsură oarecare chiar și în urma morbului intern de care suferia „*Tribuna*”, — n'avem să ne tânguim prea mult de sôrtea partidului, care va pute bine să existe și fără „*Tribuna*” ori urmașii ei. Ear' comitetul, dacă simte necesitatea unui organ propriu de publicitate, n'are de cât să se alăge unul din actualele ziare politice și să-l decreteze de organ al seu, — și treaba e isprăvită.

Dacă simte necesitatea, bine înțeles!... Iată că am ajuns acolo unde

voiam să ajungem. Este într'adevăr de o necesitate mare, ca comitetul să aibă organul seu propriu? Hotărît că este. Dar' pentru a și avea comitetul organul seu propriu de publicitate, bună-ora cum e contemplată să fie urmașă „*Tribunei*”, e și mai mare necesitatea, ca să existe comitetul pe care ziarul are să-l reprezinte și ale cărui vederi sau idei are să le răspundă.

Avem noi însă astăzi comitet? Cine știe și cine a auzit ceva despre a sa activitate, și despre măsurile ce le ar fi luat întru conducerea partidului? Nici chiar atâta n'a făcut acest pretins comitet, ca cuvântul de adio dat cetitorilor „*Tribunei*” în numărul din urmă să-l fi dat sub propria sa firmă, ca un manifest politic adresat partidului, ci a pus redacția să-l subscrie, ca dat din partea ei!

Dacă ne lipsește deci comitetul, și ne lipsește prin lipsa de acțiune dezvoltată din a sa parte: nu înțelegem rostul unui nou organ de publicitate, ca organ al comitetului.

Credem și susținem, ca întâiu de toate avem lipsă de o bună organizare, apoi de un comitet cu mai multă rîvnă și mai mult dor de muncă, și numai în a treia linie de un nou organ de publicitate, care earăși, ar trebui să corespundă așteptărilor din toate punctele de vedere, căci altcum se naște numai pentru a fi în curînd înmormântat.

Asta e părerea noastră.

Preasânția Sa episcopul Ioan, a sosit a casă, la Arad, Joi după amiază, cu trenul de la 4 ore. I-s-a făcut primire sîrbătorească: la Soborșin, unde se începe teritoriul diecesei sale; apoi la Radna și la gara Aradului. De la gară, însoțit de numeroase deputațiuni și de publicul ce i-a eșit întru întîmpinare, a mers la catedrala episcopescă, unde s'a oficiat serviciu divin, la sfîrșitul căruia noul episcop a rostit poporului o frumoasă predică. După aceea au plecat toți spre rezidența episcopescă, unde asemenea i-s'a făcut primire strălucită.

Instalarea oficială se va face Duminică (17 Maiu st. n.) prin Preacuvioșia Sa protosinelul Dr. Eusebiu R. Roșca, director al seminarului teologic-pedagogic arhiepiscopal, ca mandatar al Înaltpreasânției Sale metropolitului.

Din parlament. În dietă tot starea de mai înainte. Vorbă multă și de giaba. În ședința de astăzi, Luni, se va face alegerea comisiei pentru *cuotă*, și se va discuta mai departe asupra raportului guvernului despre intrarea țerii în stare de *ex-lex*. Terminîndu-se discuția asupra acestui obiect, se va discuta mai departe asupra indemnizării. Casa magnaților ține mîne, Marți, ședință. La ordinea zilei lucruri curente.

Fondul Ioan Metianu. La inițiativa harnicului paroh din Abrudsat, Iosif Gomboș, în ziua de sfîntul George, din incidentul tînerii conferenței înveșătorilor din cercul X Abrud, al iubileului episcopului N. Balta, care de 25 ani chivernisește averea bisericeii, și al iubileului înveșătorului S. Coroiv, care de 35 ani cu rar zel funcționează la școala noastră de acolo — s'a pus basă la înființarea unui fond cu menițiune culturală, care în ziua primă s'a ridicat

ca prin contribuiri benevole din partea credincioșilor noștri din numita parohie la frumoasa sumă de preste 1200 corône.

Fondul va purta numele I. P. S. Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Metianu.

De la sinod.

— Propuneri. —

Propunere în cauza reformării învățămîntului superior teologic în seminarul arhiepiscopal, — făcută de protoiereul Gregoriu Pletos în ședința IV. (29 April st. n.) a sinodului arhiepiscopal.

Avînd în vedere, că întră problemele de frunte ale Preaveneratului sinod arhiepiscopal este și îngrijirea pentru formarea prin învățămînt superior teologic a unui cler care să poată ține pas cu progresele științei și ale culturii moderne, și care să poată mulțumi întru toate trebuințele culturale ale credincioșilor încredințați păstoririi sale;

avînd în vedere, că în starea de astăzi învățămîntul teologic din seminarul nostru arhiepiscopal, care după poziția ce trebuie să o aibă în organismul institutelor de învățămînt ar fi a se considera ca un institut superior de specialitate, ca o *facultate teologică*, și ar trebui să ne dea o cultură și instrucțiune *academică*, nu mai poate satisface după cum s'ar recere, trebuințelor culturale ale clerului și poporului nostru, — fie din cauza că studiilor teologice, restrînse fiind și ca fond și ca formă la minimul posibil, nu li-se poate da estensiunea cuvenită, fie din cauză că prea micul număr de profesori în secțiunea teologică, chiar și prin acest minim încă este preste măsură îngreunat, în cât nu mai rămîne răgaz și pentru consultarea de opuri științifice și aprofundarea științei;

avînd în vedere, că ar fi timpul, ca să ne gîndim odată și la o reformă și nouă organizație a învățămîntului teologic în seminar, — fapt ce ni-se impune de la sine și este reclamat:

a) de progresele culturii moderne și de avîntul ce au luat științele;

b) de poziția seminarului nostru ca institut superior de cultură;

c) de poziția clerului nostru ca factor însemnat cultural și, întră împrejurările date, aprôpe singurul conducător natural al credincioșilor bisericeii noastre, factor, a cărui stare materială este acum în câțva ameliorată, și putem spera că se va mai ameliora;

d) de analogia altor institute similare din patrie, susținute de alte confesiuni;

e) de neproductivitatea științifică și literară atît pe terenul științific teologic, cât și pe acela al exercițiului practic întru propovăduirea prin cuvînt a învățăturilor sîntei noastre religii ortodoxe;

f) în sfîrșit chiar de ambiția nobilă și de decorul arhiepiscopiei de a fi la cel dintău loc în organismul nostru metropolitan când e vorba de formarea unui cler care să stee la nivelul științei și la culmea misiunii sale;

avînd în vedere toate acestea, îmi iau voie a propune:

Preaveneratul sinod să enunțe că este trebuință a se reforma și organiza din nou, după cerințele culturii moderne, învățămîntul teologic în seminarul nostru arhiepiscopal, ear' Preav. consistoriu să fie însărcinat, ca — ascultînd și părerea directorului seminarial și a corpului didactic din secțiunea teologică, eventual și a altor bărbați de ai bisericeii noastre, — să pună în lucrare reforma-

rea, organizarea și regulamentarea învățămîntului teologic din seminarul nostru de așa, în cât și ca fond și ca formă să poată sta la nivelul unei facultăți teologice de pe lângă universități. În sesiunea proximą să vină cu un proiect în astă privință, ca cel mult cu începerea anului școlar 1904—5 aceea organizație să și poată fi pusă în aplicare.

Și a nume, pe următoarele baze:

1. Timpul de studiu în seminar să se ridice la patru ani.

2. Să se propună în mod științific următoarele studii:

a) Studiul biblic (Teologia biblică sau Exegesa după textul original) cu disciplinele accesorii: Introducerea în cărțile s. scripturi și istoria canonului; — *Ermeneutica biblică*; — *Archeologia biblică* (Anticități biblice).

b) Teologia istorică: Istoria bisericească universală și istoria bisericeii române, cu disciplinele accesorii: *Archeologia bisericească*, *Patrologia*.

c) Teologia sistematică: Dogmatica și Etica, cu disciplinele accesorii: *Apologetica*, *Simbolica*, *Istoria dogmelor*.

d) Teologia practică: Dreptul canonic și administrațiunea bisericească, și Pastorală, cu disciplinele: Omiletica, Catechetica, Liturgica, Cunoștințe din dreptul roman și ungar.

3. Afară de acestea să se mai propună:

a) Enciclopedia și metodologia științelor teologice;

b) Introducerea și enciclopedia științelor filosofice;

c) Istoria sistemelor filosofice și a religiunilor;

d) Istoria politică și culturală a Românilor;

e) Economia națională (politică);

f) Gramatica idiomului grec în care sunt scrise s. scripturi; limba hebraică și vechia slavonă bisericească.

4. Pentru aceste studii să se sistemizeze cinci catedre ordinare pentru studii și una extraordinară pentru deprinderile tehnice în muzică și cîntările bisericești după tipic.

5. Aceste catedre nu vor fi ocupate de aici înainte (în viitoriu), de cât numai de bărbați specialiști și anume pregătiți la vre-o universitate pe lângă care există facultate teologică ortodoxă, și cari vor avea examene cu graduri academice din științele teologice.

6. Și pentru-ca să se poată crea și o stabilitate oarecare, profesorii de teologie vor avea să fie salariați în mod convenabil, pentru-ca să nu mai aibă trebuință, ca — considerînd postul de profesor numai ca un post de tranziție, să răvnescă spre alte slujbe, dîră mai bine dotate.

7. Să se separeze cu totul direcțiunea teologiei de cea a secțiunii pedagogice.

8. Nu se primesc de ascultători de cât numai studenți cari absolvînd gimnaziul, au examen de maturitate, cu purtare bună, au vocațiune pentru cariera preoțescă, au glas pentru cîntare, sunt sănătoși și presentabili, și sunt din părinți ortodoci. Numărul celor ce au să fie primiți, an de an are să fie limitat după trebuințele ce se vor ivi în arhiepiscopie.

9. Se sisteză ori-ce curs extraordinar și sub ori-ce pretext.

10. Modul de primire în seminar, timpul de prelegeri, ordinea examenelor și de disciplină se vor statorî prin regulamente a nume.

Cum am anunțat la timpul seu, propunerea această, primită cu vii aclamări din partea sinodului, a fost transpusă consistoriului cu îndrumarea să o studieze și la proxima sesiune se vină cu un proiect de realizare.

Pagini din trecut.

Cum s'a propovedit unirea în părțile Bihorene?

de Dr. George Alexici.
(Urmare.)

Dăm acum câteva *circulare*, de cuprins însemnat pentru trecutul bisericii noastre, — cum am spus la început, parte traduse din limba sârbescă, parte copiate de pe originale scrise cu litere cirile. Sunt următoarele:

I. Sinesie. cu mila lui Dumnezeu pravoslavnic Episcop Aradului Orăzi mari Inopolii Hălmagiului și acelor Statufi.

Precucernicilor protopopilor peoților și atotul cler a besericilor bunî cinstiților negoțitorilor biraelor mari giuraților. de pământ lucrătorilor și tuturor pravoslavnicilor creștini întra noastră Dumnezeu măntuită eparchie în tănutul Orăzi mari cari poftim ai noștrilor în duhul sfânt iubitorilor fii, Milă pace și toată bună primire dela Dumnezeu Dmnezeu și Christos Isus măntuitorul cu toată osârdie cerem, vă poftim.

Pre lângă aciasta de Hristos iubirei voastră întru înștiințare vă facem că cu ajutorința înduratăului și întru tot puternicului Dumnezeu de tri ani zioa și noapte cu a noastră trudă prin ai lor înălțați cesaro creștitorilor mărire novă niau făcut milă și driaptă judecată că districtul adevăc ținutul Hălmagiului Iarăș cătră eparchie și cătră turma noastră cea duhovniciască o am împreunat, și lam avut Mare norocire și strănste pintru maisus numitului districtului a Hălmagiului toate Satele și bisericile și pre creștinii spre alor Mare și ne spusă Mângăere dar adevărată și cu truda Mare am putut certao. Și intramele ai primi unde nunumai bătrâni și bărbai ce încă și Mueri eu prunci cei mici îi iau întinpinat și de mare bucurie vărsa lacrimi lauda lui Dumnezeu trimitând și întărind, și pre noi nia primit.

Pintru care aceea lui Dumnezeu cercetare, și nespuse neispovedită Mare Milă, dator sântem neîncetat bună mulțămirei lui, bună-tăți, a trimite, și cu toată usârdie și umilânță, ane ruga, pintru ca să binevoiască îngrabă și pre voi, de acolo cari sânt pravoslavnicii în Dumnezeu fiilor cei duhovnicești ai noștrilor de acolo cuvenire și cercetare a mângăe și a vă înbucura.

Iarăș pre lângă aciasta de Hristos iubiri voastră trimitem, dela alui eselenție preosfințitul domnul arhiepiscop și mitropolitul nostru dmnul Pavel Nenadovici, voao gătit darul și *aldușul*¹⁾ acestor și trecutelor sântelor serbătorii, naștere lui Hristos, Anul-Nou, și botezul dmnului nostru Is Hristos praznice.

Care și noi așjidire de Hs iubirii, vostre vă cinstim și vă alduim, și vă poftim ca dmnul Dumnezeu noul născut, măntuitorul, nostru, Is. Hristos să vă învățoasă, și să vă întăriască întru toate lucruri bunî și întru mărturisire, credinți pravoslaviei, și praznicele, cele numite, întru mulți ani ca săl puteți aștepta, să vă dăruiască și cu bucurie în pace, și în liniște. întru ale voastre pravoslavie și în nedejde măntuirii cei vecinice să vă învredniciască, precum și Iarăș, cu toată osârdie vă poftim, și anoastră Archiepiscopiască, și păstoriaască blagoslovenie, spre toți pre voi vă trimitem Datam în rezedenția noastră cea episcopiască a Aradului Zioa 24, a luni lui dechembrie 1754 Sinesie Jivanovici.

Aciasta parie o am prefăcut despre originalul domnului Archiepiscopul nostru susnumit din cuvânt în cuvânt și pintru mărturie mai mare încredere Iscălesc Numele meu și pecete întăresc, datam Orade Mare pravoslavnică Episcopă rezedenție luna lui Ianuar 6. 1755.

Ieromona Methodie.
Episcopu Namest (= vicar).

II. Pavel din Mila lui Dumnezeu pravoslavnic Archiepiscop Carlovețului și atotului Norod Care să află supt stăpânire Cesar-Craștitorilor Mărire slăvitului sârbescului și rumănesc Mitropolit și amânduror împărăteștilor ai lor mărirea tainică sfetăniec.

Preosfințitul și de Dumnezeu iubitul Kir Sinesie Jivanovici pravoslavnicului Episcop Aradului Orăzi Mari Inopolii a Hălmagiului precucernicilor protopopilor cinstiților preoți de bun niam boerilor negoțitorilor Marelor birae juraților Meșterilor de pământ

lucrătorilor și tuturor deobște pravoslavnicilor creștini cari vă aflați întracastă Eparchie fii noștri iubii în Christos darul voao și pace sănătate bucurie și tot binele să fie dela Dumnezeu tatăl și a fiului Adomnului nostru Isus Christos care sau născut pentru noi și sfântului Duh.

De vreme ce măntuitorul și izbăvitorul sufletelor noastre cu trupiască naștere din purure fecioară Marie casă pliniască maica ce adevărată și din vec ascuns nevăzutul ne cuprinsul neajunsul previacinic Dumnezeu noaoă prunc să zidește cu podoabă plencând ceriurile sau Apropiat cătră noi ca să ne scoată dintru adâncul pământului prunce să face mulțămii de prunci și acei care slujesc cătră sine primește la împărăție vecului cari au fost curat ca grîul secerat cu ascuțite săbii oștii lui Irod cel fără de milă o adâncul înțelepciune științii lui Dumnezeu prunc să face, Ca să ne învețe dacă nu veți fi ca pruncul acesta, nu veți intra la împărăție ceriului prunc să face ca să ne izbăviască dela cel îmbătrânit în răutate Satana care ia înșălat ca pre niște prunci prin părinții noștri acestului prunc ceresc urmăm și noi ne apropiem cătră dragoste voastră la mic și mari la duhovnicești mirănești la boeri și săraci la stăpâni tari și supuși având povețuitoarea luminoasă stea, cariască, ce înțelepți crai din persida, păstoriu neadormit din vitleem, în ceri cu bucurie străjind, și grăind mărire întru înălțime lui Dumnezeu și pre pământ pace între omeni bună voire, Carile mai bun glas de acesta nu te aduce la blagocestie voastră acest glas de bucurie și de pace, acest glas deștiaptă pre noi la slava lui Dumnezeu că împreună cu îngeri fără neîncetat să slăvim mărirea lui Dumnezeu, acest nia arată cum nu mai este vrajbă între Dumnezeu și între omeni între ceri și pământ pecece este, pace neclătită, pace care scopere toată minte dară ce vom da împotivă a noștrului făcătorului înfășoratorului. Cu cărpe și scutece și care estă pusă pentru atâte bună-tăți care au arătat la noi nemulțămitori, ce să aducem care toate, din nimic și bună-tățile noastre nu trebuiaște dar macar pe înțelepții magi, filosofi de bună lege au urmat, în loc de aur tămie și smirna să dăm Dumnezeu și făcătorului nostru credință nedejde și dragostă, păzind și plini de sfințele ai lui porunci și pe ai noștri din casă la aciasta și la frica lui Dumnezeu învățând și pe danși ca să să tiamă de Dumnezeu, la bisierăcă de să marga pe împăratul pă părinți și pă cei mai bătrâni, ai lor cu toată statornică evlavie să cinstiască și de toată răutate și păcate cari strică sufletul și trupul să se depărteze și să rugăm pre milostivul Dumnezeu să ne învredniciască a agiunge slavei trei luminațelor sârbătorii care sânt naștere lui Christos Arătarei Dumnezeuști adevăc botezul și anul nou cu sănătate sufletului și a trupului cu bună întâlnire cu biruință vâzuților și nevăzuților vrășmaș cu dragoste cătră Dumnezeu și cătră vecini cu așăzare de pace cu viață trupiască plăcută lui Dumnezeu curățindune întii cu curată ispovedanie cu cuminăcătura — sfințele și de viață făcătoarele taine care vă poftim del. inimă și dragostă ave purure. De bine voitriu datusau la a noastră Carlovețului archiepiscopiască și mitropoliască rezedenție.

În luna lui Dechemvrie 1754

Pavel Nenadovici.

Aciasta parie o am prefăcut depe originalul și este din cuvânt în cuvânt prescrișă pintru care și Mărturisim cu iscălitura și cu pecete întărim. Datam Orade Mare în pravoslavnică rezedenție luna lui Ianuarie 6 Anul 1755.

Ieromona Methodie
Episcopu — Namest.

III. Pentru că aceasta chesaro crăiască și împărătească comisie din premilostiva poruncă preluminatăi crăie și premilostivei Doamnei Noastre la aceasta cinstită varmeghie a Bihăriei nu pentru altă pricină iaste trimisă ca aceiaș chesaro-crăiască comisie nu numai cu cuvintele ci însuș cu lucru și cu fapta să arite aceie obște și lumască povăturile prin carele povețurile preluminata crăiasă premilostiva Doamna Noastră pace și împreunare a o ține și întraf sei supuși credincioși să nevoiasce. Pentru aceia aceasta chesaro-crăiască comisie în vreme de acum din aleasa și foarte încrezută preluminatăi chesaro-cră-

iasă poruncă prin această poruncă de față primisă scrisoare înștiințază pre tot depreună și *tilin*¹⁾ mai sus numitiei preluminatăi chesaro-crăiesiei supuși credincioși. Mai înțel cumcă mai sus numita, pre înălțata chesaro-craiasa cu dragoste de obște spre tot și mumească milă cuprinde pre tot, carele sânt lăcuior întracastă cinstită varmedie în legia greciască, și ouniț, și ne ouniț voiește să știe despre a sa chesaro-craiască și mumească oblăduire și despre a lor în leage slobozănie și despre averea privilegiurilor, carele sau dat din milostivire celor ouniț și celor ne ouniț. A doilea că oarecum preluminata chesaro-crăiasa nice odată nau avut gînd ca acesta ca la sfința ounire dintre supuși, să să silască cineva. Așiderea pre înălțata chesaro-crăiasa nu are gînd că acesta ca privilegiurile, carele sau dat niamului sîrbesc și rumănesc pentru această sfință ounire să să strice. Asaminea preluminata chesaro-crăia nice va răbda nice va suferi pre unu ca acela carele va greși în lucru sfinței ouniri. Derept aciaia nu să îndoiăște aceasta chesaro-crăiască comisie cum că și clirosul și norodul preluminatăi cial ounit și cial neounit carele sau înștiințat despre premilostiva și de obște voia și gîndul preluminatăi chesaro-crăiesiei să va nevoi după datoria sa, ca aceasta chesaro-crăiască comisie poruncile carele sau dat în naftie cu atita mai ușor și mai cu curind a să isprăvi să poată și gîndului și voii preluminatăi crăiasiei și Doamnei Noastre pentru folosul cel deobște a norodului și așezare depreună să poată face destul.

Datu sau din Comisia kesaro-crăiască în luna Noemvrie 1 zile valeat o mie șapte sute cinzări și patru.

Acest circular a fost trimis de comisie și comitatului Bihor, precum și Consistoriului romano-catolic din Orade la 2 Noembrie 1754.
(Va urma.)

Conferențele învățătorești.

— Cercul Sibiiu. —

— Raport special. —

Sedința I.

— 23 April v.

Învățătorii din cercul Sibiiului (prot. Sibiiu și Arvig) la orele 11 s'au întrunit în una din încăperile seminarului archidiececan. Aici comisariul consistorial dl Nicolae Ivan deschide conferența prin frumoasă vorbire publicată în nrul trecut.

Se cetește apoi apelul nominal și se constată că sunt prezenți din protopopiatul Sibiiului 45 învățători, absenți 1, din protopopiatul Arvigului prezenți 26, absenți 7, (apropie toți scusați), în total sunt prezenți 71 învățători, absenți 8.

Comisariul invită de notari ai conferenței pe învățătorii Candid Popa și Moise Frățilă, ear' de verificatori ai protocoalelor pe învățătorii Toma Joandrea și Lazar Negrilă.

Se anunță ca prezenți aici câțiva învățători cari aparțin altor cercuri conferențiere.

Comisariul comunică apoi programul de lucru al acestei conferențe, și constată, că sunt prezenți la această sedință ca oșpeți protopopul Arvigului dl Ioan Căndea, prof. de la școala civilă dl Dr. Ioan Borcea și dl subinspector școlar reg. Mirtse, despre ce conferența ia act cu plăcere.

Dl subinspector școlar reg. ia cuvântul și pune la inima învățătorilor două chestiuni:

1. Interesarea învățătorilor față de dispozițiile fondului reg. de pensuni.

2. Studiarea statutelor fundațiunii *Oetvös* și eventual înscrierea și a învățătorilor noștri la acea fundațiune, din care pot beneficia toți învățătorii din patrie — zice dl subinspector — fără privire la confesiune sau naționalitate.

Invită conferența a se ocupa cu aceste chestiuni.

Conferența predă spre studiere propunerile dlui subinspector unei comisii compuse din învățătorii: Moise Frățilă, I. Stoica, Candid Popa și Toma Măhăra, cu îndatorirea să raporteze în anul viitor.

Membrul Candid Popa, având în vedere meritele ce și-le-a câștigat pentru școală și preste tot pe terenul învățământului mult regretatul Dr. Daniil P. Barcianu, fost profesor și în urmă referent școlar, propune a se eternisa memoria prin întemeierea unui fond, care să poarte numele regretatului Bar-

¹⁾ ung. *külön* = deosebit.

cianu, ear' fondul acesta să se creeze din contribuțiile benevole ale învățătorilor. Mențiunea fondului să fie deocamdată ajutorarea orfanilor fericitului Barcianu, ear' mai târziu ajutorarea orfanilor învățătorilor din întreaga archidiecea. Administrarea acestui fond să se concredă Ven. Consistoriu archidiececan.

Propunerea se primește cu mare însuflețire și se pune în circulațiune între membrii conferenței o colectă, prin învățătorii: Coman Hămbășan și Lazar Negrilă, cari vor avea să raporteze despre rezultat în una din ședințele conferenței actuale.

Anunțându-se ședința proxima pe ziua următoare la 8 ore, ședința se ridică la 12^{1/2}.

Sedința II.

24 April v.

În legătură cu propunerea făcută în ședința I. de învățătorul Candid Popa, de a se întreprinde o colectă între învățători pentru înființarea unui fond întru eternizarea memoriei fericitului Dr. D. P. Barcianu, învățătorul Moise Frățilă propune: Să se privească drept basă la acest fond averea fostei reuniuni a districtului Sibiiu, care se află astăzi în administrarea Preav. Consistoriu, ear' sumele ce rezultă din colecta întreprinsă se adaugă la acea sumă.

Inv. Candid Popa, ca fost secretariu al acelei reuniuni descopere conferenței, că încă la predarea averii reuniunii în administrarea Consistoriului s'a exprimat dorința, ca din ea să se creeze un fond, din care să se ajutozeze orfanii învățătorilor din întreaga archidiecea, fiind preferiți cei din districtul Sibiiului, cari au contribuit la acel fond.

După unele deslușiri date și din partea prezidiului, conferența primește adausul propus de Frățilă.

Dl comisariu prezintă un proiect de statute pentru societatea de ajutorare a preoților și învățătorilor gr.-or. români din archidiecea Transilvaniei, elaborat de cercul conferențiar din Sebeș.

Fiind ventilată chestiunea acesta prin ziare și prin urmare bine cunoscută învățătorilor, conferența decide a se înainta afacerea vener. Consistoriu spre realizare.

Se pune la ordine cetirea elaboratului dat de conferența trecută. *Cântările în școala populară*, a) însemnătatea și b) alegerea lor după anii de școală.

Autorul acestei teme, Iosif Stoica, dă cetire lucrării sale, care se ascultă cu mare atențiune.

După deslușirile date la unele întrebări ale membrilor, se dă cuvântul recensentului Maniu Lungu. Acesta espunând în resumat cuprinsul elaboratului, îl apreciază favorabil și propune tipărirea lui ca supliment la *Folia pedagogică* ce va reapărea, și mulțămită protocolară autorului.

Membrul Candid Popa constată că autorul și-a dat totă silința a satisface însărcinării primite, prezentând o lucrare completă și deplin succedă, din toate punctele de vedere. Propune, ca Vener. Consistoriu archid. să fie rugat a publica aceste cântări în fascicol, pentru-ca să ne putem folosi de ele.

Membrul Il. Goța sprijinește propunerea dlui recensent Lungu.

Conferența după deslușirile date în chestie și de prezidiu, exprimă autorului mulțămită pentru lucrarea prezentată, și după-ce recensentul M. Lungu abstea de la propunerea sa, primește propunerea lui C. Popa și decide a se tipări toate cântările alese de Iosif Stoica în broșură separată.

Conform programei urmăză învățătorea Maria Doican, cu operatul privitor la *„Lucrul de mână în școlile de fete“*. Autora ne conduce în cunoșterea însemnătății lucrului de mână, în alegerea și predarea lucrului de mână în școală, la diferitele clase.

Recensenta, dna Aurelia Goga, pe lângă cele amintite de disertantă și espune și observările sale probate și temeinice în această chestiune, cari observări au completat pe deplin elaboratul menționat.

Conferența ia act cu mulțămită atât despre lucrarea dșorei Doican, cât și despre dēmna recensiune și apreciere a dnei Goga. La școala cu mai mulți învățători e de părere a se institui și câte o învățătore pentru propunerea lucrului de mână, ear' metoda indicat în elaborat și recensiune dorește să fie acceptat drept normativ pentru toate școlile, în privința predării lucrului de mână.

²⁾ ung. *áldás* = binecuvântare.

Cu acestea ședința se încheie la 11^{1/2} anunțându-se ședința proxima pe după amiazi la orele 3.

Cumintenție circumspectă săsescă.

Până bine de curând, proverbiali erau numai Turdenii și Făgărășenii pentru conclusele ce le aduceau în reprezentanța orașenească-sătescă.

Se vede că i-au invidiat jupânii de la Sibiu. Altcum nu ne putem explica concludul reprezentanței de Sâmbătă referitor la mutarea delului din parcul „Soldășiu”.

A nume cassa de păstrare săsescă, Asociațiunea pentru cultura poporului român și comitatul, cer să zidescă edificii monumentale către parc; și ca să se potă zidi, cer ca să li-se dea voie să mute delul pe spesele lor, ca edificiile proiectate să aibă un front și spre parc.

Dar' cumintenția circumspectă se trezește și vrea să facă profit. — Din „Zunft-urii” nu mai pot face „Geschäft” nici din privilegiu prăvuite, deci se dă învoirea să ducă delul pe spesele lor acele corporațiuni morale — dar' să mai dea și 20.000 corone, zi cu litere douăzeci mii de corone.

Pe Asociațiune se vine cam *preste jumătate*.

Să plătescă Valachii dacă le trebuie muzee și edificii monumentale în mijlocul orașului!

În reprezentanță sunt și câțiva români, și ridică cuvânt de protest și de indignare, întrebând pentru ce anume ar fi taxa aceea, căci orașul nu dă nici nu perde din loc; delul îl duc corporațiunile, aceste refac parcul, trotuarul, calea, și pentru linie de aer încă nime n'a intrăsnit să ceară bani. „Die glücklichen Besitzer” sollen zahlen, era refrenul plin de invidie, că au pus Românii mâna pe 2 locuri foarte frumoase și de mare preț.

Cu atari argumentări din vécul XV. propunerea comitatului permanent a întrunit 32 voturi, și contrapropunerea membrului Nicolae Ivan, spriginită cu argumente puternice de Dr. Oct. Russu și I. A. de Preda, abia a întrunit 9 voturi.

Onore celor 3 sași, cari au votat cu propunerea Românilor, unica rațională și posibilă.

Când vezi atâta egoism și atâta încăpăținare 'ți vine să regreti că am pus parte însemnată a așezămintelor noastre culturale aici — și în legătură cu aceste, aici e în continuu o afluență mare de Români din toate părțile, cari varsă în pungile Sașilor mii și milioane, prin bolte, hotel, — ear' ei mici de suflet, alergă prin Pesta, ca nu cumva să vîndă un român din Rășinari ori din Poplaca aici carne și să fim vecinic exploatați și jupuiți economicște de acești egoisti nesăturați.

NOUȚĂȚI

Clopotul episcopului Ioan. În amin-tirea alegerii sale de episcop al eparchiei Aradului, Preasfinția Sa episcopul Ioan, pe atunci protosinel, a dăruit catedralei din Arad un clopot, de 2254 kgr. greutate. Sfințirea acestui clopot s'a făcut Mercuri (6 Mai st. n.), în timpul când donatorul primia sfântul dar al arhieriei în biserica parochială din suburbiul Iosefin al Sibiului. Serviciul divin a fost oficiat de ieromonahul Roman Ciorogariu, împreună cu presbiterii Gavril Bodea și Traian Vățiaș și cu diaconul Dr. T. Botiș. Clopotul a costat 8000 cor.

Avis. La institutul de credit și econ. „Albina” începând din 14 l. c., în cursul verii, se vor ține orele de birou numai înainte de prânz, de la 7 până la 12^{1/2}.

Reuniunea higienică a comitatului Sibiu își ține adunarea generală de est-an în 22 Maiu n. la orele 4, în sala mică a comitatului.

Deputațiune sibiană la ministrul de comerț Joi (7 Maiu st. n.) o deputațiune a măcelarilor din Sibiu, condusă de deputatul dietal Paul Szöcs, a fost primită în audiență la ministrul ung. de comerț Dr. Ludovic Láng. Scopul acestei umblări pe la Budapesta e, ca ministrul să interzică poplăcenilor și altora din jurul Sibiului, de a mai vinde în piață din Sibiu carne tăiată de ei, fiindcă — zic măcelarii sibiieni — prin această vîndere li-se face concurență păgubitoare.

Hymen. Maria Turcu (Făgărăș) și Dr. Eugen Piso, logodiți.

Măcel mare în Șepreuș. Joi (7 Maiu st. n.) avea să se facă alegerea de primariu în Șepreuș (comitatul Aradului). Conurenți erau doi inși: Mateiu Iosif, candidatul poporului, și Florea Pêrv Lică, protegiatul protopretorului și sateliților sei. Pentru a scote învingătoriu pe Florea Pêrv, conducerea actualui alegerii a fost cât se poate de volnică și contra tuturor legilor, ceea-ce vîndend poporul, cu ocașiunea publicării rezultatului alegerii a făcut prim-pretorului (Csukay Gyula) reproșuri pentru nerespectarea legii și respingerea de la vot a numeroșilor aderenți ai lui Mateiu Iosif. Nu a făcut însă esecese, nu a amenințat pe nimeni, și totuși gendarmii au pusecat în multime ca într-o droie de fiară seltabice, ucigînd șapte inși și rănind de mörte 15 inși, ear' alți nenorociți s'au ales cu răni de glonțe și de baionetelor gendarmilor, cari — cum spune un corespondent al „Tribunei Poporului” — *contrar ordinului de stare a pușcăturilor, dat de comandantul lor, au mai dat încă 10 pușcături în multime*, la comanda necompetentă a lui Pêrv Florea Lică, „alesul” primariu. — După cei uciși au rămas vîduve și orfani, lipsiți acum de hrănituri lor, ear' dintr' ei răniți, mulți vor rămâne schilavi pentru întregă viață. Și pe lângă această mare nenorocire, cauzată de condamnabila ușurință cu care gendarmii fac us de arme față cu poporul, biata comună mai are să suporte și alte urmări grave ale incidentului sâng-ros: spesele comisiei de investigație, ale procesului intentat de procuror tot contra „hoților de păgubași”, care a și cerut deja să fie puși sub acuză 172 țerani, întreținerea miliției trimisă în comună, și altele.

Al 37, 38 și 39-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”, a solvit z-lele aceste ajutoarele statutare după repașii membri ai Reuniunei: Maria Zidu n. Boeriu, Lazar Negrilă sen. econom și Nicolae Moise, ziler. Cu acestia numărul membrilor repași a ajuns cifra de 39.

Vrednici sunt! Anul trecut ministrul ung. de culte și instrucțiune publică dase un circulariu inspectoratelor școlare, în cauza înființării de reuniuni pentru tinerimea adultă, în cari tinerii să afle distracție instructivă și educativă moralisătoare, și astfel să fie reținuți de la indelețnicirii păgubitoare nu numai lor, ci și moralului public (cercetarea birturilor și altele). În acel circulariu ministrul punea în prospect și anumite premii pentru învățătorii cari vor înființa în comunele lor reuniuni de acestea. Cum cetim acum în zierele din capitală, m'n'strul a distribuit deja numeroase premii învățătorilor cari au înființat reuniuni de acestea. Într' cei premiați sunt și următorii învățătorii români: Antoniu Gomboș din Buteni (Nagy-Batyn), Antoniu Jovian din Uioara, Cornel Moroșan din Aranyos-Medgyes, Ioachim Nistor din Héviz și Sever Silca din Sécadate.

Înbiulele diecesei Lugojului. În 14 Iunie se împlinesc 50 ani de la înființarea diecesei gr. cat. române a Lugojului. Acest aniversal diecesa și-1 va serba cu mare solemnitate. În scopul arangerii festivităților s'a constituit un comitet de 80 membri. La actul serbării vor lua parte și diecesele celelalte gr. catolice.

Bacilul vîrsatului. „Daily Telegraph” (Londra) raportează din New-York, că un medic de acolo a descoperit bacilul *variolei* (vîrsatului). Din punct de vedere științific descoperirea pôte se aibă ceva însemnătate, dar' folos practic cu greu va avé.

„Patriotismul local.” Un amic al foi noastre ne scrie următoarele: „Cetind cele scrise de raportorul Dvöste în numărul trecut, despre alegerea de preot din Rășinari, mi-am pus întrebarea, că ore ce ar fi, dacă toate comunele noastre ar accepta principiul de care sunt conduși Rășinarieni, și din separatism, exclusivism sau s'ei zicem: *patriotism local*, n'ar alege de cât numai fii de ai comunei proprii în posturile devenite vacante în administrația lor bisericească, școlară sau comunală? Ce ar zice chiar Rășinarieni, cei cu bune pregătiri, cari neputînd fi căpătuți toți în comuna natală, caută adăpostire prin alte comune, — dacă din partea acestora li-s'ar spune: și noi, ca și ai voștri, nu alegem de cât numai fii de ai comunei noastre? După părerea mea deci patriotismul local, în sensul Rășinarienilor, nu lăudat, ci combătut ar trebui să fie”. Din partea noastră observăm, că împărțăm întru toate vederile acestea corecte, și suntem de părerea, că și corespondentul care ni-a vorbit în numărul trecut despre patriotismul local al Rășinarienilor, l'a lăudat numai înr'atată, că de astădată alegerea a cădüt asupra unui candidat, care chiar dacă nu era Rășinarean, în urma pregătirilor și calităților sale merita încrederea Rășinarienilor și însușirea cu care s'au grapat în jurul lui, — cu atât mai vîrtos a meritat-o deci, fiind Rășinarean.

O miiă de familii bure emigrate. Se raporează din New-York, că generalul Snyman a cumpărat în Statul Chihuahua, în apropiere de Santa-Rosalia, 83.000 hectare de pămînt, spre a colonisa pe 'el o miiă de familii bure, emigrate din Transvaal. Statele americane întimpină cu multă bunăvoință emigrările bure și le fac toate înlesnirile posibile.

Grafiare criticată de public. Înainte cu trei ani tribunalul militar osândise la mörte pe prințul Ahrenberg pentru-că fiind guvernator în o colonie germană din Africa, schingiuia oribil pe locuitorii indigeni ai coloniei. În instanța a doua osânda a fost schimbată în cincisprezece ani de închisore penitențiară. Acum împăratul Wilhelm II. l'a grațiat, ertându-i întregă osânda. Grafiarea a produs mare nemulțămire în publicul german, ear' presa opozițională o ia la critică aspră, impunând justiției, că faptele criminalilor principari le judecă după legi morale deosebite de cele privitoare la ceilalți muritori.

O nouă teorie asupra cancerului. Bacteriologii americani de un timp încoci scrutează și experimentează întru aflarea vindecării cancerului în direcție de tot alta, de cât până acum, și întru cât sunt adevărate știrile date din America, au tăcut în privința provenienței lui o descoperire de foarte mare importanță. A nume, scrutările se fac la clinica universității „Cornel” din New-York, în cursul cărora — conform opiniei savanților cari au făcut scrutările — s'a adevărit, că racul (cancerul) se formeză nu prin paraziți, ci provine din schimbările chimice ale sîngelui. Scrutătorii cercă acum să inventeze vr'un mijloc prin care se pôte fi împedecate aceste schimbări chimice ale sîngelui.

A murit piticul. În spitalul comunal din Ploesti (România) a murit zilele trecute cel mai mic Român, Tache Cioban, în etate de 53 ani. Mărimea sa era de 85 centimetri, și nu era de loc în raport cu setea după beuturi alcoolice, care 'i era cu mult mai mare. Și fiindcă nu cunoștea măsură, ci din tragea tineretă a făcut abuz de întrebuințarea alcoolului a cădüt în *delirium tremens*, care i-a curmat viața.

Concert și teatru în Sebeș. Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș „Andreiana” invită la concert-teatru ce il va arangia Sâmbătă în 3/16 Maiu în pavilionul de vară de la „Hotelul Central” din Sebeșul-săsesc. Începutul precis la 8 ore s'era, cassa se deschide la 7 ore. Venitul curat e destinat în favorul fondului vîduvelor și orfanilor de meseriași. Programul e acesta: *Imn*, cor mixt de A. Podolean. *Ideal*, poesie de G. Coșbuc. *Două inimi*, cor mixt de G. Dima. *Bărbatul și femeia*, dialog în dialect bănățenesc de E. Suciu. *Nu-i dreptate*, cor mixt de G. Dima. *Hei leliță din cel sat*, cor mixt de G. Dima. Se va juca apoi *Paragraful 37*, comedie în două acte, de Ioan Lupescu.

AM VONUL.

Predică

rostită în 15 l. c. la înmormântarea protopresbiterului Treiscaunelor, Dumitru Coltofean, de parochul Dr. Vasile Saftu.

(Fine).

Toți acești conducători și-au hotărît și bine precisat reionul lor de activitate, în care poporul însuși suveran își esprime voința prin sinodele parochiale, protopresbiterale, diecesane și congres.

Nu mai încape îndoială, că sfînta apărare a Sionului nostru pretinde imperativ, ca *conditio sine qua non*, ca toți șefii fără deosebire să fie *vulturi* în adevăratul foțeles al cuvîntului, mai ales într' împrejurările grele, în cari trăim noi astăzi.

Coloneli în special au o chiamare pe cât de frumoasă, pe atât de grea. Ca să și-o pôte îndeplini cu conștiințiositate, se recer mai multe condițiuni absolut indispensabile:

1. Töte sentinelele adevă toți preoții din tract *trebuie să recunoscă sincer în conștiința și inima lor*, că șeful le este incontestabil superior din töte punctele de vedere, cu alte cuvinte trebuie să le dovediască prin fapte o superioritate incontestabilă și morală și intelectuală.

2. Îndeplinită această condiție, autoritatea protopopului se impune de sine.

3. Fiind dată și această indispensabilă și folositoare autoritate, nu-i este nimenui permis s'o submineze, s'o micșoreze ci din contră tot românul e dator s'o ridice și s'o întărească.

În cazul contrar colonelii, cari singuri vin în atingere cu sentinelele și poporul, își pierd tötă vaza, și activitatea lor e redusă la zero.

Privind din acest punct de vedere general frumoasă noastră organizație bisericească, revin în spețial la activitatea acestui colonel căruia astăzi îi dăm ultimul onor.

Voi, iubitorii colegi din tractul Treiscaunelor, veți recunoște împreună cu mine, că reionul încredințat conducerii și apărării lui a fost, este și va fi unul dintr' cele mai grele ale archidiecesei noastre.

Acum trei ani de zile, când am plecat eu de acasă, ca să-mi împlinesc onorifica misiune dată mie de Venerabilul Consistoriu, ca să inspectionez școlile și bisericile din tractul vostru, cum eu nu mai fuseseam p'aici, înaintea ochilor mei plutia un tablou trist și întunecat. Spre marea mea surprindere și adevărată bucurie m'am convins de contrariul, m'am convins, că Sionul nostru ortodox din acest tract avînd în vedere împregiurările grele, în cari se găsește, stă totuși la înălțimea lui.

Când am găsit nu mai puțin ca 18 școle confesionale și 26 biserici împreună cu aproximativ 36000 de suflete, inima mi-a săltat de bucurie și mi-am zis în gîndul meu vorba poetului:

Românul e în putere și
Românul 'n veci nu pierel..

Din convorbirile particulare, cari le-am avut cu iubitul vostru șef, am cunoscut multiplele greutăți, cu cari a avut să lupte până la sfîrșitul vieții sale pămîntești.

Cuvine-se deci acum la pragul mormîntului, să recunoștem, că bravă luptă a purtat harnicul colonel, Dumitru Coltofean!

Și dacă trupul lui reîntră în materie, *spiritul* lui pentru noi n'a murit, ci trăește și trebuie în interesul sfînt al scumpei noastre cetăți, să trăiască. Noi și voi, dragii mei colegi, dacă vrem să ne facem datorința precum se cuvine nu e destul să-l deplîngem și să-i facem serviciul divin obicinuit, ci aici, lângă sicriul lui și în lăcașul Domnului, să luăm cu toții asupra-ne sântul angajament, că după eșemplul lui ne vom întrece unul pe altul în credința și iubirea nestrămutată către scumpul nostru Sion ortodox! Spiritul lui din lumea vecinicii nu va avé mai mare bucurie de cât atunci, când voi, cu toții, iubitorii colegi ai tractului Treiscaune, în dragoste, pace și bunăînțelegere, ca frații, veți continua a fi și pe viitor tot atâtea sentinele neadormite la greul dar' frumosul vostru post!

Coborîndu-mă acum în cercul mai restrîns familiar, prin graiul meu, adormîntul protopop mulțamește preotessii sale pentru fericita și buna îngrijire în decurs de nu mai puțin ca 30 de ani de zile; iubitorilor sale fice, Aurelia, Maria și Lucreția le recomandă, să ia de exemplu purtarea mamei lor; vouă nevêrstnicilor lui copii, șapte la număr, v'ă dă sfatul, să fiți silitori și cinstiți, și cu nădejde neclintită în Tatăl tuturor, care în nemărginita lui îndurare nu v'ă va părăsi nici pe voi! La inimile voștre, iubite frate Ioane și iubite cumnate Damiane, cari din mila lui Dzeu aveți cu belșug, ce v'ă trebuie, apelază în deosebi și v'ă rogă, să nu pregetați a întinde mână de ajutor mai mult de cât până acum acestor șapte ortani demni de compătimit!

Dar' acum, odihnește în pace, tu, servitor credincios al altariului! Nu te teme, că sentinelele tale vor negliga Sionul. Fiiți tîi sufletești din parochie și întreg tractul s'au grăbit cu mic și mare să-ți dea ultima sărutare și se l'egă aici înaintea sicriului t'eu, că vor iubi cu căldură strămoșasca lege, în care s'au botezat. Cu un cuvînt: Preoți și popor, în strînsă și nedespărțită legătură, ne obligăm, că ne vom purta în töta viața noastră astfel, ca nici unuia dintr' noi să nu i-se pôte aplica cîntecul bisericesc:

Ceia-ce urți Sionul,
Rușinavé-veți de la Domnul!..

Posta redacțiunei.

Fornădia. Cel-ce poștește, ca aceea ce ne trimite spre publicare să fie dat în tipar din cuvînt în cuvînt, așa cum ni-s'a trimis, — trebuie să scrie astfel, ca cererea să-i pôte fi împlinită. Comunicatul dale nu împlinesc această condițiune. Dar' și de altcum, nu suntem de părerea acelor, cari cred, că dacă la o petrecere românească se jöcă un biet de *ciardaș*, s'a compromis cauza națională. De ce să nu-l jöce cine vrea să-l jöce??

Ad nr. 26/1903.

[58] 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch (în locul deced. Ș. Cioran) în parochia vacantă de clasa I Rășinari, protopresbiteratul Sibiiului, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor de la stat, despre cari venite concurenții își pot lua informațiuni de la comitetul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral în termenul indicat.

Concurenții se se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică, spre a cânta respective a celebra.

Rășinari, din ședința comitetului parochial gr.-or. ținută la 13 April st. v. 1903.

D. Vidrighin
president.

M. Lungu
notariu.

Nr. 548.

Cu consensul subscrisului.

Sibiiu, 17 April 1903.

Ioan Păpău
protopresb.

În „Biblioteca scriitorilor români” au apărut V. Alecsandri: Opere complete, volumul II.

Teatru.

Cuprinde: Șoldan Vitezul. — Mama Anghelușă. — Herșcu Boccegiul. — Clevetici. — Sandu Napoia. — Surugiul. — Ion Păpușariul. — Cucóna Chirița. — Barbu Lăutarul. — Paraponisitul. — Kera Nastasia. — Haimana. — Gură Cască. — Stan Covrigariul. — Vivan-diera. — Păcală și Tindală. — Scara Măței. — Craiu nou. — Hartă Răzășul. — Rămășagul. — Peatra din casă. — Nunta țărănească. — Chirița în Iași. — Chirița în provincie. — Prețul: 1 cor. 50 fil., plus 20 fileri porto postal.

Librăria archidieceșană.

Momente din viața bisericească a Românilor ortodoxi din Transilvania. 1780—1787. De Mateiu Voileanu, asesor consistorial. — Se poate procura de la **Librăria archidieceșană** cu prețul de 80 fil. plus porto 10 fil.

Drepturile și datorile învățătorilor (învățătoarelor) români. Pentru învățătorii și învățătoarele române de la școlile populare elementare superioare și civile; pentru elevii și elevele de la preparandii și de la cursurile pentru asile de copii; pentru senat școlare (scaune școlare, eforii) confesionale; pentru preoți, direcțiuni școlare, autorități bisericești, susținători de școle; pentru inspectorate confesionale diecesane și pentru antistii comunale. Pe temeiul legilor, regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiilor, hotărârilor și deciziunilor principiare, scrisă și compusă de Dr. Mihai Szabó, inspector regesc al comitatului Torontal, tradusă de Eugen Zaslo, profesor. Se poate procura de la autor în Becicherecul-mare (N.-Beeskerek). Prețul 5 cor. 20 fil.

Se poate procura de la **Librăria archidieceșană** din Sibiiu.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „PLUGARIUL”, societate pe acții în Săcădate, pe baza deciziei înclit. tribunal reg. din Sibiiu dto 17 April a. c. nr. 2425/1903 se invită prin acesta la

Adunarea generală
extraordinară

pe ziua de **20 Mai n. a. c. la 2 ore p. m.** ce se va ține în localul institutului.

Obiectul

este întregirea concluserilor luate în adunarea generală ordinară ținută în 22 Februarie st. n. a. c.

Săcădate, la 9 Maiu 1903.

[63] 1-1

Direcțiunea.

De la Librăria archidieceșană

se pot procura următoarele cărți:

Biblioteca internațională:

1. *Minciunile convenționale*, de Max Nordau 3.—
 2. *Robia femeiei*, de Stuart Mill 1-50
 3. *Educațiunea intelectuală*, de Spencer 2.—
 5. *Este omul liber?*, de Renard 1-50
 6. *Cântece populare din Muscel*, de Rădulescu-Codin 2-50
 7. *Copilăria și adolescența*, de E. Legouvé 2.—
 8. *Novele originale*, de Ch. Silvan 2-50
 9. *Dare și avere*, de Freytag, volumul I 3-50
 10. *Dare și avere*, de Freytag, volumul II 3.—
 11. *Omul genial*, de Türk 2.—
- Novele, de Dului Zamfirescu 5.—
- Novele, de Slavici, volumul I, cuprinde: Popa Tanda, Scormon, La crucea din sat, Gura satului, Budulea Taichii, Bobocel, Vecini I și II; volumul II, cuprinde: O viață perdută, Móra cu noroc, Norocul, Comóra; fie-care volum 4.—
- Novele, de N. Gane, trei volume, a 2.—
- Poesii, de Matilda Cugler Poni, ed. II. 4.—
- Poesii, de A. Vlăduț, ed. completă 2-50
- Astra, de Dito și Idem, trad. de Gion 6.—
- Poesii, de Iacob Negruzzi 2.—
- Scrieri complete, de I. Negruzzi:
- volumul I: Copii de pe natură, Scri-sori 5.—
- volumul II: Poesii, satire, epistole, idile, balade, poezii lirice, idei și maxime 4.—
- volumul III: *Mihai Vereanu*, (Prim-blări prin munți) 5.—
- volumul IV: *Teatru* (Nu te juca cu dracul, Impăcarea, Amor și vicle-nie, O alegere la senat, O po-veste, Beizadea epaminonda) 5.—
- volumul V: *Pe malul mării, Din Carpați*, traduceri din Schiller: Hoții, Conjurația lui Fiesco la Genova 5.—
- volumul VI: traduceri din Schiller: Cabala și Amor, Don Carlos, Maria Stuart 5.—

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

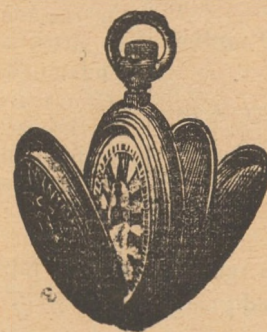
care cuprinde: Rânduella Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pri-pelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbene **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

Important pentru fie-care om!

Desfacere totală cu prețul cel mai eștin, numai cu fl. 2-95 o garnitură admirabilă din 14 bucăți prețioase, ju-vaericele etc.

Important
pentru
fie-care om!

- 1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel, marca „System Roskopf Patent”, cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.
- 1 Lanț elegant panțerat, suflat sau nickelat dimpreună cu acățător sistem parisian.
- 1 ac de cravată aurit cu imitație de briliante.
- 1 păreche nasturi pentru manchete aurii marca „Garanție”.
- 1 garnitură nasturi (botoni) aurii pentru gulere și pepturi, constând din 5 bucăți.
- 2 inele de aur cu pētră elegantă.
- 1 oglindă de busunar în cutie.

Acetee 14 prețioase și admirabile obiecte dimpreună cu orologiu remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Hurvitz**, casă de esport, **Krakau Stradom 17 (Oesterr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva pre-scurtat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaericele, se trimit gratis și franco. [61] 2-10

Agenti se caută.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bole

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bole cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire inven-țiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindea i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba apar-atul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”* deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când *aparatul meu e în genere cunoscut, apre-ciat și cercetat*. Deja ieșinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi
[2] 10— de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție foarte
slabă.

Espeditie din centru și locul de vëndare pentru țără și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Losuri de clase
ungare

Prețurile losurilor originale pentru clasa I.:

întregi à 12 cor., jumătăți à 6 cor., pătrare à 3 cor., optimi 1 cor. 50 fil. In cele 6 trăsuri ale viitōrei loterii, cari urmēză după olaltă, se sortēză din **110.000 losuri esistente 55.000**, prin urmare **jumătate** în sumă totală de **14 MILIÖNE și 459.000 coröne în bani** în favorul proprietarilor de losuri.

CASA NAȚIONALĂ DE SCHIMB, SOCIETATE PE ACȚII, BUDAPESTA, GISELAPLATZ nr. 1 (PALAIS HAAS)

[62] 2-3

In Sibiiu și jur am plătit până acum 2 câștiguri mari și numēroșe câștiguri mici.

Cele mai multe câștiguri principale
s'au dobândit cu losuri vëndute de noi.
Cumpărătorilor nostri de losuri oferim în toate
privințele cea mai mare siguranță.

In 22 și 23 Maiu
tragerea

Câștiguri, în ori-ce mărime, plătim, și înainte de termenul de plătire, **fără provi-siune**, pe lângă păstrarea celei mai stricte discrețiuni. — Liste de trageri **oficiale** se trimit prompt. — **Planuri de joc** se trimit de-odată cu losul. — Ne rugăm, ca comănde se se facă cât de curēnd, altcum losurile ce le avem în deposit pot fi vëndute în scurt timp.